

Seyhan Milletvekili Sinan Tekelioğlu'nun, Sivas Kongresince seçilen Temsil Heyeti üyeleriyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin Birinci Döneminde bulunan üyelere vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkındaki 5269 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (2/13)

17 . VI . 1950

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

5269 sayılı Kanunun 4 ncü maddesini tadil, teklif ve gerekçe rapten takdim edilmiştir. Kesbi kanuniyet etmesi için gereken muamelenin ifa ve ikmaline müsaadelerini dilerim.

Seyhan Milletvekili
Sinan Tekelioğlu

G E R E K Ç E

Rumeli ve Anadolu Müdafai Hukuk Heyeti Temsiliye âzaları ile Birinci Büyük Millet Meclisi âzalarına 5269 sayılı Kanunla (350) şer lira ölenlerinin dul ve yetimlerine (175) şer lira hidematı vataniye tertibinden kaydi hayat şartı ile birer maaş tahsis edilmişti.

Bu kanunun 4 ncü maddesi; emekli olmak hakkını vaktiyle kazanarak emekli, dul ve yetim maası almakta olanların bu maaşlarının üzerine yapılacak ilâveler (350), (175) lirayı doldurmasını şart koşmaktadır.

Kanunun Büyük Mecliste müzakeresi sırasında tarafı âcizanemden yapılan teklif üzerine Büyük Millet Meclisince tasvip buyurulan; servet, saman ve arazi sahiplerinin bu maaştan aynen emekli ve dul ve yetimler haklarındaki ahkâm misillü müstefit olmaları şartıyla 4 ncü maddenin kale alınması karargir olmuştur.

Kanunun müzakere ve kabulü sıralarında benim de müvafakatimle servet, sâman ve arazi sahipleri haklarındaki bu hüküm kaldırılırken bu maddedeki parentez içindeki (Her çeşit zamlarıyla emekli, dul ve yetim aylıkları) kaydının çıkarılması unutulmuş ve bu yüzden hakkı müktesep olarak almakta oldukları emekli, dul, yetim aylıkları sahipleri bu haklarını kaybetmişlerdir. Bu da bittâbi emek ve geçmiş hizmetleri karşılığı aldıkları ve hidematı vataniye ile hiçte alâkası olmayan bu aylıkların; bu kanunla yapılan ilâvenin âdeta mütemmimi addedilmiş olması neticesine varmıştır. Binaenaleyh, servet, saman ve arazi sahibi olanlarla hiçbir memuriyet vermiyerek sırf Heyeti Temsiliye ve Birinci Millet Meclisi âzası olanlar gibi bu emekli ve dul aylıklarına müstahak olanların da bu 350, 175 liradan tamamen faydalanmaları lâzımgeldiği kanaatine vardım.

Bu maksatla 5269 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin parantez içinde her çeşit zamları ile birlikte emekli, dul ve yetim aylıkları kelimesinden sonra bir hariç kelimesi ilâve ederek, (Her çeşit zamları ile birlikte emekli, dul ve yetim aylıkları hariç vatani hizmet aylıkları dâhil) şekline ifrağ etmek suretiyle bu maddenin tadilini temin eden bu teklifi kaleme alarak raptettim.

Büyük Meclisin nazarı tasviplerine arzına müsaadelerini dilerim.

Seyhan Milletvekili
Sinan Tekelioğlu

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 2/13

Karar No. 52

3 . V . 1951

Yüksek Başkanlığa

Seyhan Milletvekili Sinan Tekelioğlu'nun 5269 sayılı Kanununun 4 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki kanun teklifi, Maliye Bakanlığınca temsilcisi hazır bulunduğu halde incelendi:

Teklifin tümü üzerinde açılan müzakere sırasında, Maliye Bakanlığınca temsilcisi 5269 sayılı Kanun ile, Sivas Kongresine seçilen Temsil Heyeti ve Birinci Büyük Millet Meclisi üyeleri ve ya bunların dul ve yetimlerinden gelirleri bulunmadığından muhtaç duruma düşmüş olanlara yardım maksadıyla ve atıfet olarak maaş tahsis edildiğini ve emekli veya dul ve yetim maaşı alanların gelirlerinin de aynı miktara iblağı hususunda hüküm vazedildiğini ve binaenaleyh mevcut prensibin ihlâline müncer olan teklifin Maliye Bakanlığınca yerinde görülmediğini ifade etti.

Sivas Kongresine seçilen Temsil Heyeti ve Birinci Büyük Millet Meclisi üyeleriyle bunların dul ve yetimlerine 5269 sayılı Kanun gereğince tahsis olunan maaşların Hidematı Vataniye nevinden bulunduğu ve emekli, dul veya yetim maaşı alanların bundan faydalanamamalarının Devlet hizmetinde geçmiş yılların karşılığında mahrum bırakılmak gibi bir mânâyı tazammun edemeyeceği ve esasen bu gibilere ait aylıkların aynı kanun gereğince 350 veya 175 liraya iblağının mesbuk hizmetleri bir kül telâkki ederek bunların da terfihi hususunun düşünülmüş bulunduğunu gösterdiği neticesine varan komisyonumuz, teklifin reddine ekseriyetle karar vermiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi buyrulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Maliye Ko. Başkanı

Rize

Muhalefet şerhi aşağıdadır

İ. Akçal

Zonguldak

F. Açıksöz

İmzada bulunamadı

Sözcü

Giresun

H. Erkmen

Diyarbakır

M. R. Bucak

Konya

U. N. Yigiter

İmzada bulunamadı

Muş

F. Kılıçlar

İmzada bulunamadı

Siird

(Muhalifim)

M. D. Süalp

Trabzon

(Muhalifim)

T. Koral

Mardin

A. Kalav

Seyhan

Z. Akçal

Sivas

Ş. Ecevit

Yozgad

F. Nizamoğlu

Muhalefet şerhi

Tekaüt maaşı evvelece memurun maaşından kesilip bilâhara kendisine iade olunan bir hakuttur.

Teklifte mevzuubahis eşhasa vatani hizmet tertibinden verilen; buldukları vatan vazifesindeki hizmetlerinin mukabilidir.

Bu itibarla geçmiş hizmetleri dolayısıyla verilen tekaüt maaşı ile vatani hizmet tertibinden verilen atıfet maaşının bir birinden tefrik edilmesi lâzımdır.

Vatani hizmet tertibinden kendilerine maaş tahsis edilenler arasında mühim bir kısmının geniş miktarda varlıkları vardır. Bunlar hiçbir suretle servetlerinin mevcudiyeti nazarı itibara alınmaksızın 350 lirayı tamamen almaktadırlar. Diğer mütekaütlerin evvelece maaşlarından kesilip de bilâhara Devlet tarafından bağlanmış olan maaşlarının varlık telâkki edilerek almakta oldukları tekaüt maaşlarının 350 liraya iblağ edilmesi hak ve adalet kaide-leriyle kabili telif görülememektedir.

Bu itibarla tekaüt maaşlarının miktarına bakılmaksızın 5269 sayılı Kanunla tahsis olunan atıfet maaşlarının ayrıca verilmesi yerinde olur kanaatindeyiz.

Maliye Ko. Başkanı

Rize

İ. Akçal

Siird

M. D. Süalp

Trabzon

T. Koral

Bütçe Komisyonu raporu

3 . VII . 1951

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 2/13

Karar No. 127

Yüksek Başkanlığa

Seyhan Milletvekili Sinan Tekelioğlu'nun, Sivas Kongresince seçilen Temsil Heyeti üyeleriyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin birinci döneminde bulunan üyelere vatani hizmet tertibinden aylık bağlanması hakkındaki 5269 sayılı Kanunun dördüncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi, Maliye Komisyonu raporu ile birlikte Komisyonumuza havale edilmiş olmakla teklif sahibi ve Maliye Bakanlığı Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürü hazır oldukları halde, incelenip görüşüldü :

Teklifin gerekçesinde; 5269 sayılı Kanunun dördüncü maddesi, emekli olmak hakkını vaktiyle kazanarak emekli, dul ve yetim maaşı almakta olanların bu maaşlarının üzerine yapılacak ilâvelerle (350) veya (175) lirayı doldurmasını şart koymuş olduğu halbuki kanunun Kamutayda müzakeresi sırasında, servet sahiplerinin de bu maaştan aynen emekli, dul ve yetimle gibi servetleri nazara alınarak ayarlanması icabedeceğine dair olan kaydın metinden çıkarılmış olduğu halde madde içinde mevcut (Her çeşit zamlarıyla emekli, dul ve yetim aylıkları) kaydının buna mütenazır olarak kaldırılması unutulmuş bulunduğu cihetle bu yüzden müktesep hak olarak emekli, dul ve yetim aylığı alan kimselerin bu haklarını 5269 sayılı Kanunun 4 ncu maddesi muvacehesinde kayıp etmiş oldukları ve geçmiş hizmetlerin karşılığı aldıkları ve hidematı vataniye ile hiç de alâkası olmıyan bu aylıkların bu kanunla yapılan ilâvenin âdeta bir mütemmimi addedilmiş olması hasebiyle, servet sâman ve arazi sahibi olanlarla hiçbir memuriyet vermiyerek sırf heyeti temsiliye ve birinci Büyük Millet Meclisi âzası olanlar gibi bunların da (350 ve 175) liradan tamamen istifadelerini temin maksadiyle teklifin yapıldığı bildirilmektedir.

Sivas Kongresince seçilen Temsil Heyeti üyeleriyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin Birinci Döneminde bulunan üyelere vatani hizmet tertibinden maaş tahsisine dair 5269 sayılı Kanunla hayatta bulunanlara ayda 350 ve ölenlerin

dul ve yetimlerine bunun nısfı olan 175 liranın verilmesi kabul olunmuştur. Mezkûr kanunun dördüncü maddesindeki hükme göre de emekli, dul ve yetim maaşı alanların ise maaş miktarının bu hadde çıkarılması suretiyle iktifa edilmiş bulunuyor. Vatani hizmet tertibinden bu gibilere tahsis olunan maaştan irat ve servet sahipleri ve hiç memuriyette bulunmamış kimseler aynen istifade ettikleri halde eşit vasfı haiz insanlardan emekli, dul ve yetim maaşı alanların bu haktan tamamen faydalanamadıklarını ve bu suretle açık olan bu haksızlığın telâfisi maksadiyle sunulan kanun teklifini yerinde gören komisyonumuz maddelerin müzakeresine geçmiş ve teklif sahibinin birinci maddesini aynen kabul etmiştir.

1951 yılı Bütçesinin tatbikta bulunduğu ve her masrafın karşılığı bütçede kesin bir şekil aldığı ve bütçeye ayrıca yeni bir külfet tahmini imkân görülemediği cihetle bu kanunun ancak 1 Mart 1952 tarihinden itibaren yeni bütçe ile yürürlüğe girmesini teminen ikinci maddeyi tadilen ve üçüncü maddeyi ise teklif veçhile aynen kabul etmiştir.

Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan V.	Sözcü	Kâtip
Burdur	Çanakkale	Bursa
F. Çeliklebaş	E. Kalafat	H. Şaman
Afyon	Ankara	Antalya
A. Veziroğlu	M. Bayramoğlu	A. Sarıoğlu
Balıkesir	Bolu	Çanakkale
E. Budakoğlu	M. Güçbilmez	K. Akmanlar
Diyarbakır	Elâzığ	İstanbul
M. Ekinci	Ö. F. Sanaç	C. Türkgeldi
İzmir	Kastamonu	Kırklareli
B. Bilgin	H. Türe	Ş. Bakay
Konya	Ordu	Rize
M. A. Ülgen	R. Aksoy	O. Kavrakoğlu
Seyhan		Sivas
S. Barı		H. İmre

SEYHAN MİLLETVEKİLİ SİNAN TEKELİ-
OĞLU'NUN TEKLİFİ

5269 sayılı Kanunun 4 ncü maddesini tadil eden
Kanun teklifi

MADDE 1 — 5269 sayılı Kanunun 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir.

Madde 4 — Birinci madde hükmünce aylığa müstahak olanlardan Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyesi bulunanlarla 2847, 3656, 3659, 3661 sayılı kanunlara tâbi dairelerden resmî veya hususi kanunlarla bankalar, özel idare ve belediyelerden (350) lira ve ikinci madde hükmünce aylığa müstahak olup aynı durumda bulunanlardan (175) lira veya daha fazla aylık (Her çeşit zamları ile birlikte emekli, dul ve yetim aylıkları hariç vatani hizmet aylıkları dâhil) ücret ve ödenek alanların bu vaziyet ve görevleri devam ettiği sürece bu kanun hükmünden faydalanamazlar. Aylığa müstahak olanların taaddüdü dolayısı ile ikinci maddenin son fıkraya gereğince aylık miktarı (175) liradan aşağı düşenlerden yukarıda yazılı durumda olanların görevlerine ait aylık, ücret ve ödenekleri miktarı ikinci madde gereğince hesap edilecek hisselerinden fazla olduğu takdirde bu kanundan faydalanamazlar ve bunların hisseleri diğerlerine ilâve edilmez.

MADDE 2 — Bu kanun yayımını kovalıyan ay başından yürürlüğe girer.

MADDE 3 — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

5269 sayılı Kanunun 4 ncü maddesini tadil eden
Kanun teklifi

MADDE 1 — Teklif sahibinin 1 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun 1 Mart 1952 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 — Teklif sahibinin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.